Sámí lágádusat

Sierra sámi ja sámegielat almmuheamit leat oalle aitto álggahuvvon. Dan seammás go álge ilbmat sámegielat čállosat álggugeahčen 1970-logu, bođii maid dárbu sámi lágádusaide mat sáhtte váldit ovddasvástádusa almmuhit dáid čállosiid. Ovdalaš áigge, de muhtun girječállit ieža almmuhedje girjjiideaset. Ovdamearkka dihte almmuhii doaimmaheaddji ja girječálli Anders Larsen iežas girjji, *Beaiveálgu* 1912:s, mii lea vuosttaš sámegielat romána.

Norgga Sámediggi hálddaša ruhtadoarjagiid almmuhit sámegielat fágagirjjálašvuođa ja čáppagirjjálašvuođa. Sámediggi maid juolluda jahkásaččat doarjaga sámi lágádusaid barguide. Jahkásaččat eai almmuhuvvo eará go sullii golbmalogi sámi girji. Dát girjjit leat sihke mánáid-, nuoraid- ja rávisolbmuid girjjit.

Stuorimus sámi lágádus odne lea *Davvi Girji OS*, ja das leat maid eanemus sámi girjjit rádjosis. Eará dehálaš sámi lágádusat leat Dat OS Guovdageainnus ja *Iđut AS* Porsáŋggus. Goappaš lágádusat almmuhit sihke girjjiid ja musihkkaskearruid. *ABC-Company* lea eará lágádus mii almmuha dušše elektrovnnalaččat. Juovlamánus 2002:s vuođđudedje sámi fágagirječállit vuođđudusa man čađa almmuhit girjjiid, erenoamážit fágagirjjálašvuođa ja dokumentára girjjiid. Vuođđudusa namma lea *ČálliidLágádus*. Visot dát sámi lágádusat gávdnojit davvisámi guovllus, muhto almmuhit maid julev- ja lullisámegielat girjjiid. Oađđa lágádus lea maiddái Skániid girji, mii lea Mátta-Romssa fylkkas. Báhko lea Divttasvuonas. Báhko almmuha dušše julevsámegielat girjjiid. Dát lágádusat ožžot ruđalaš doarjaga Sámedikkis doaibmagoluide.

Interneahttačujuhusat sámi lágádusaide:

www.davvi.no
www.calliidlagadus.org
www.idut.no
www.dat.net
www.abc-company.no

Samene – en håndbok, Karasjok 2003

Prošeaktadoaimmaheaddji: Magne Ove Varsi, Álgoálbmotvuoigatvuođaid gelbbolašvuođaguovddáš, Guovdageaidnu 2006.
© Teaksta: John T. Solbakk, Kárášjohka/Karasjok. • Sámás: Lena Susanne Kvernmo Gaup • Design: Jasna Čubrilo, Kárášjohka/Karasjok.